תורה אור

א)זו ואין צריך לומר זו קתני: ויודע אחד מהן שטעו או תלמיד וראוי להוראה: תרתי למה לי? אמר רבא איצטריך, סלקא דעתך אמינא הני מילי גמיר וסביר, אבל גמיר ולא סביר לא, אמר ליה אביי "להוראה" גמיר וסביר משמע! אמר ליה אנא הכי קאמינא: אי מההיא הוה אמינא ה"מ גמיר וסביר אבל גמיר ולא סביר לא, תנא "ראוי להוראה" ממשנה יתירה אפי' גמיר ולא סביר, סביר ולא גמיר: ראוי להוראה וכו': כגון מאן? אמר רבא כגון שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא. א"ל אביי כי האי גוונא מזיד הוא! ולטעמיך הא ב)דתניא "בעשותה אחת" ג)יחיד העושה מפי עצמו חייב, בהוראת ב"ד פטור. כיצד: הורו ב"ד שחלב מותר ונודע לאחד מהן שטעו או תלמיד יושב לפניהן וראוי להוראה כגון שמעון בן עזאי, יכול יהא פטור? ת"ל "בעשותה אחת": יחיד העושה על פי עצמו חייב, בהוראת ב"ד פטור. אלא היכי משכחת לה, כגון דידע דאסור וקא טעי ד)במצוה לשמוע דברי חכמי'. לדידי נמי דטעו במצוה לשמוע דברי חכמי': זה הכלל: התולה בעצמו חייב: לאיתויי מאי? לאיתויי מבעט בהוראה. תולה בב"ד לאיתויי הורו ב"ד וידעו שטעו וחזרו בהן, הא בהדיא קתני לה? תני והדר מפרש. אמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר' יהודה אבל חכמים אומרים יחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב. מאי ר' יהודה? דתניא "אם נפש אחת תחטא בשגגה בעשותה" הרי אלו ג' מעוטין, העושה מפי עצמו חייב, בהוראת ב"ד פטור. מאי רבנן? ה)דתניא עדיין אני אומר מיעוט קהל שחטאו חייבין שאין ב"ד מביאין על ידיהן פר, רוב קהל שחטאו יהו פטורין שהרי בית דין מביאין על ידיהם פר, ת"ל "מעם הארץ" אפי' רובה ואפילו כולה. במאי? אילימא בשגגת מעשה (בב"ד) שלא בהוראת ב"ד, מאי עבידתייהו (שלא בהוראת בית דין) ב"ד מי מייתי שלא בהוראה? אלא בהוראה, והא כי כתיב "מעם הארץ" בשגגת מעשה הוא דכתיב! אלא לאו הכי קאמר: מיעוט קהל שחטאו בשגגת מעשה חייבין שאין ב"ד מביאין על ידיהן פר בהוראה, הא הן חייבין, יכול רוב צבור שעשו בשגגת מעשה יהו פטורין שהרי ב"ד מביאין עליהם פר [בהוראה]? ת"ל "מעם הארץ" אפילו רובו. אמר ר"פ ממאי? דלמא לא הן ולא ב"ד, אי הכי מאי איריא דקמהדר על רובא לחובא, לאו מכלל דמיעוט בהוראה קיימא ליה דמיחייבו בהוראה, ונהדר ברישא על מיעוט' דמיחייב בשגגת מעשה ולבסוף ניהדר על רובא לחובא בשגגת מעשה ו)אלא לאו (מדלא מהדר (על מיעוט דמיחייבין בשגגת מעשה ובסוף מהדר) על רובא לחובא בשגגת מעשה ש"מ מיעוט: בהוראה חייבין הן כשבה ושעירה ושלא בהוראה בשגגת מעשה חייבין; מכדי תרוייהו סתמי תנן, ממאי דקמייתא ר' יהודה ובתרייתא רבנן, אימא איפכא? מאן שמעת ליה דדריש מיעוטי כי האי גוונא? רבי יהודה היא, ז)דתניא רבי יהודה אומר

זאת

הא לא קשיא דסיפא זו ואין צריך לומר זו קתני. דהכי משמע לא מיבעיא דעשה עמהם, לא תלה בב"ד, ואין צריך לומר דעשה אחריהם דודאי לא תלה בב"ד דחייב קרבן, וכל שכן אין צריך לומר היכא דלא עשו, ועשה, דחייב: גמיר. למד הדבר: וסביר. מבין דבר מתוך דבר: תנא משנה יתירה. להכי איצטריך משנה יתירה שלא לצורך לאשמועי' אפילו גמיר ולא סביר ולעולם "תלמיד ראוי להוראה" גמיר וסביר הוא: כגון שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא. שהיו יושבין לפני חכמים והיו ראויין להוראה כדאמרינן בפרק קמא דסנהדרין (ד' יז:) דנין לפני חכמים: שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא: אמר ליה אביי. שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא כי האי גוונא דידעי שטעו ואפ"ה עשו אמאי חייבין קרבן והא מזידין נינהו ומזיד לאו בר קרבן הוא: וקא טעה במצוה לשמוע דברי חכמים. אפי' למיעבד איסורא: לדידי נמי. דאמרי כגון שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא כגון דקא טעו במצוה לשמוע דברי חכמים: לאיתויי מבעט בהוראה. שאם היה רגיל להיות מבעט בהוראה ואחר כך הורו שחלב מותר והלך זה המבעט ועשה על פיהם. ואכל חלב דחייב דהואיל והוא רגיל להיות מבעט השתא נמי מבעט וכשהוא אוכל חלב, מפי עצמו הוא עושה, ואינו תולה בב"ד הלכך חייב קרבן: "תולה בב"ד פטור" לאיתויי הורו ב"ד וטעו וידעו שטעו וחזרו בהן. בין שהביאו כפרתן [ובין שלא הביאו] והלך היחיד ועשה על פיהם פטור דתולה בב"ד הוא וברשות ב"ד הוא עושה: הא בהדיא קתני לה. במתני' (לקמן דף ג:) דר' שמעון פוטר: הא לא קשיא, דהני כללא- זה הכלל והדר מפרש במתניתין: אם נפש אחת תחטא בשגגה בעשותה. דמשמע נפש התחטא, אחת התחטא, בעשותה תחטא הרי אלו שלשה מיעוטי דמשמע בעשותה מפי עצמו חייב למעוטי תולה בבית דין דפטור והני שלשה מיעוטי מפרש במסכת שבת בפרק המצניע (דף צג.) ור' יהודה חד למעוטי זה עוקר וזה מניח וחד למעוטי זה יכול וזה יכול וחד למעוטי יחיד שעשה בהוראת בית דין דפטור: מביאין על ידיהן. מביאין עליהן: במאי. חטאו: אילימא בשגגת מעשה שלא בהוראת בית דין. דלא הורו בית דין כלל וכגון שנתחלף חלב בשומן שלא בהוראתם דהכי הוי משמע מיעוט קהל שחטאו בשגגת מעשה גרידתא שלא בהוראה חייבין אבל רוב קהל שחטאו בשגגת מעשה שלא בהוראה יכול יהו פטורין שהרי ב"ד מביאין פר עליהם? ת"ל "מעם הארץ" דמשמע דאפילו רובן חייבין בקרבן בשגגת מעשה דמייתו כל חד וחד כשבה או שעירה: ומי מצית למימר הכי שהרי ב"ד מביאין עליהם פר כי חטאו רוב קהל בשגגת מעשה שלא בהוראה, וכי ב"ד מייתו קרבן שלא בהוראה והא לא הורו כלל: אלא בהוראה. דהכי הוי משמע: מיעוט קהל שחטאו בהוראה כגון שהורו ב"ד ועשו על פיהם חייבין כשבה או שעירה שהרי אין ב"ד מביאין פר עליהם, רוב צבור שעשו בהוראה יכול יהו פטורין ת"ל מעם הארץ דאפילו רובן חייבין: ומי מצית אמרת הכי. שלצבור מביאין קרבן והא כי כתיב "מעם הארץ" בשגגת מעשה גרידתא הוא דכתיב ומהכא לא נפקא דליחייבו רוב קהל בהוראה כלל: אלא לאו הכי קאמר מיעוט קהל שחטאו בשגגת מעשה. גרידתא חייבין כשבה או שעירה: שאין ב"ד מביאין עליהם פר בהוראה. כי הורו ב"ד ועשו מיעוט קהל שחטאו (בשגגת מעשה) על פיהם: הא הן חייבין. בהוראה כשבה או שעירה דיחיד שעשה בהוראת ב"ד [חייב] וכי היכי דחייבין בהוראה ה"נ חייבין בשגגת מעשה גרידתא: אבל רוב קהל שחטאו בשגגת מעשה גרידתא יכול יהו פטורין שהרי ב"ד מביאין עליהם פר בהוראה. והן פטורין כדאמר לקמן ר"מ אומר שבעה שבטים שחטאו ב"ד מביאין עליהם פר בהוראה והן פטורין" וכי היכי דבהוראה פטורין הן ליפטרו נמי בשגגת מעשה גרידתא: ת"ל מעם הארץ דאפי' רובו. חייבין בשגגת מעשה גרידתא דמייתו כל חד וחד כשבה או שעירה דהאי דכתיב "מעם הארץ" בשגגת מעשה הוא דכתיב: אלמא שמעינן מהא מתני' יחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב "ועדיין אני אומר", רישא דמתני' הכי איתא בת"כ "בעשותה" יכול יחיד שעשה חייב, שנים שעשו פטורין? ת"ל "מעם הארץ" אפילו מרובין, ועדיין אני אומר מיעוט קהל שחטאו חייבין שאין ב"ד מביאין פר על ידיהם וכו': אמר רב פפא ממאי דלמא לא הן ולא ב"ד. וה"ק מיעוט קהל שחטאו בשגגת מעשה חייבין, שאין ב"ד מביאין פר עליהם בהוראה והן המיעוט נמי פטורין דיחיד שעשה בהוראת ב"ד פטור: אי הכי כו'. א"כ כדקאמרת לא הן ולא ב"ד לא מחייבי בהוראה כלל א"כ מיעוט קהל בשגגת מעשה גרידתא נמי ליפטרו כי היכי דמיפטרו בהוראה דאי הכי כדקאמרת 'לא הן ולא ב"ד' מאי איריא דקא מהדר על רובא לחובא בשגגת מעשה דקתני "אבל רוב קהל שחטאו בשגגת מעשה גרידתא יכול יהו פטורין שהרי ב"ד מביאין עליהם פר בהוראה והן פטורין ת"ל מעם הארץ ואפי' רובו" דחייב בשגגת מעשה: לאו מכלל דמיעוט. קהל בהוראה פשיטא ליה לתנא דמיחייבי בהוראה כדאמר 'הא הן חייבין' דיחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב וכי היכי דמיחייבי בהוראה (הם) הכי נמי מיחייבי בשגגת מעשה גרידתא ומשום הכי קא מהדר לעיל על רובא לחיוב, אלא לדידך דאמרת 'לא הן ולא ב"ד' דהכתי לא נפקא לך דמיחייבי מיעוטא בשגגת מעשה גרידתא אי הכי נהדר ברישא על מיעוטא דליחייבו בשגגת מעשה גרידתא ולבסוף נהדר על רובא לחובא בשגגת מעשה גרידתא: אלא. מדקא מהדר על רובא ושביק מיעוטא: שמע מינה. דמיעוט בהוראה פשיטא ליה לתנא דחייבין כשבה או שעירה דהכי קאמר שאין בית דין מביאין עליהם פר בהוראה הא הן חייבין דיחיד שעשה בהוראת בית דין חייב וכי היכי דחייבין בהוראה (הם) הכי נמי שלא בהוראה בשגגת מעשה חייבין וכיון דקיימא ליה לתנא דמיעוט בשגגת מעשה גרידתא חייבין הלכך קא מהדר על רובא לחובא ולעולם שמעינן מהא מתניתין דיחיד שעשה בהוראת בית דין חייב שמע מינה:

תוספות

תנא משנה יתירה דאפי' גמיר ולא סביר. תימה דלא ליתני במתני' כ"א תלמיד שאינו ראוי להוראה וכ"ת דא"כ הוה משמע דלא גמיר ולא סביר דהא מרישא ידעינן דקתני ועשה יחיד על פיהם דפטור. וי"ל דקמ"ל דאפי' גמיר, וסביר הוה שוגג דטעה במצוה לשמוע דברי חכמים וחייב דלא תימא מזיד הוה: **ולטעמיך** הא תניא בעשותה כו'. ברייתא היא בת"כ וגרסי' בה כגון שמעון בן עזאי ולהכי אלימא טפי לאקשויי מינה ממתני' דדוחק לומר דשמעון בן עזאי היה טועה במצוה לשמוע דברי חכמים. ולפי זה לא גרסי' ודידי נמי כו' דהא בברייתא נמי קתני הראוי להוראה וגם בספר מדויק הבא מארץ ישראל ליתא: **תנא** כלל והדר מפרש. דהך דרישא אתי כרבי שמעון דפטר אם חזרו בהן: **הרי** אלו מעוטין. בירושלמי פריך בכל מקום הוי מיעוט אחר מיעוט לרבות והכא למעט ומשני היינו דוקא במקום שהן זוגות כמו ספ"ק דסנהדרין (טו.) י' כהנים כתובין בפרשה דראשון ממעט ושני לרבות ושלישי למעט ורביעי לרבות וכן לעולם ובירושלמי (פ"ד) דמגילה פריך מעתה לא יערך שום כהן. ומשני דבחנם לא הזכיר כהן. ורשב"א פי' בנדה דהיכא דמיעוט אתי למעוטי דבר אחד כמו גבי כהנים כהן ולא ישראל התם אתי לרבויי. אבל היכא דכל חדא אתא למילתא לחוד כדהכא וגבי זאת היא העולה התם אתי למעוטי: **מעם** הארץ אפילו מקצתו. לא גרסינן מעם דהא לעיל יליף מיניה פרט למומר ול"ג נמי אפילו מקצתו דבלאו הכי יחיד ואפילו הרבה משמע דמביאין מדמהדר ארובה. וה"ג בת"כ עם הארץ אפילו רובו ואפילו כולו: **ש"מ** מיעוט בהוראה חייבין. תימה מהיכי תיתי דאפילו אי מברייתא משמע הכי מ"מ אסמכתא מקרא לא חזינן שיהיו חייבין במקום הוראה ועוד היכא משמע ליה מהך ברייתא דאי משום דלא מהדר ברישא ממיעוטא הא לא איצטריך דהא מיחיד ילפינן כי היכי דהוא חייב הכי נמי מיעוט קהל. וכן משמע בתורת כהנים דשנים ושלשה יש להן דין יחיד ונראה כגירסת ספרים דגרסי מאי הויא מיעוט מרובה כלומר מאי שנא מיעוט מרובה ומאי פשיטא מיעוט מרובה למאי דקאמר לא הן ולא בית דין אי לדבריך אלא מדאיצטריך למילף רובה שמע מינה דמיעוט פשיטא ליה משום דמייתי נמי בהוראה כשבה או שעירה:

תוספות הרא"ש

הוא שב אבל ידיעת חלב בלא הורת בית דין לאו ידיעה הוא דאכתי לא אתידע ליה דאיכא איסור ולמה ישוב ואע"ג דכי ידע נמי דחלב אלא שתלה בב"ד שב מידיעתו הוא (דכי) [דכיון] דאי מתידע לבי דינא והדרי בהו איהו נמי הדר בה שאני התם דתולה ממש בב"ד הוא הלכך אפילו שב מידיעתו פטור אבל נתחלף לו חלב בשומן לאו תולה ממש בבית דין הוא וכיון דשב מידיעתו הוא חייב: **ולטעמיך** הא דתניא בעשותה יחיד העושה מפי עצמו חייב בהוראת ב"ד פטור כו'. תימה מאי מייתי מברייתא טפי ממתני' וי"ל דברייתא אלימא ליה משום דדריש לה מקרא א"נ משום דמפרשי טפי או תלמיד היושב לפניהם וראוי להוראה כגון א)זה הייתי שמעון בן עזאי: כגון דידע דאסור וקא טעי דמצוה לשמוע דברי חכמים. כדכתיב לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל והיינו שגגה דידיה. ירושל' וכי יש (דין ושגגה) [זדון לשגגה ליחיד] אלא הוראת ב"ד ר' (אומר) [אימי] בשם ריש לקיש מתני' כגון שמעון בן עזאי [מה אנן קיימין אם ביודע כל התורה] ואינו יודע אותו דבר אין זה שמעון בן עזאי [ואם יודע את הדבר ואינו יודע כל התורה כולה שמעון בן עזאי הוא אלא אותו דבר כי אנן קיימין ביודע כל התורה כולה ויודע אותו דבר אלא שטעה לומר תורה אמרה אחריהן ואם בטועה לומר תורה אמרה אחריהן אין זה שמעון בן עזאי כהדא דתני (כלל) [יכול] אם יאמרו לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין תשמע להם ת"ל ללכת ימין ושמאל את שיאמרו לך על ימין ימין ועל שמאל שמאל מאי (כגון) [כדון] ר' יוסי בשם ר' (לאלפי) [סילא לפי] שבכל מקום שוגג פטור ממלקות ומזיד חייב וכא אפי' מזיד פטור מפני שתלה בב"ד. פי' בכ"מ שוגג פטור ממלקות ומזיד חייב וכאן אפי' מזיד פטור ממלקות שאין לך אדם שיתרה בו אל תאכל לפי שהכל תופסין בו היתר ע"פ הוראת ב"ד הלכך אף לענין זה חשיב כשוגג כיון דלכ"ע הוי היתר וגזירת הכתוב היא כי היכי דרבים מביאין ע"פ הוראתם ליחיד נמי חשיב הוראת שגגה: זה הכלל וכו' (ד"א) [זו דברי] ר' יהודה דאמר יחיד שעשה בהוראת ב"ד פטור אבל חכמים אומרים כו'. ומסדר תלמודא למצוא מאי ר"י ומאי רבנן ובתר הכי קאמר אמר רב נחמן אמר שמואל זו דברי [ר"מ כו' וכא דל"ק זו דברי] ר"ש השנוי במשנתו (דף ג:) הורו ב"ד וידעו שטעו וחזרו בהם בין שהביאו את כפרתם ובין שלא הביאו כפרתם והלך היחיד ועשה על פיהם ר"ש פוטר אלמא ר"ש פוטר בתולה בב"ד אפילו אחר שחזרו בהם והביאו כפרתם וכן רבי אלעזר ור"ע ובן עזאי כולהו סבירי התולה בב"ד פטור. משום דעיקר דברי האמוראים למצוה חכמים דמחייבי ומש"ה קאמר רב יהודה זו דברי ר' יהודה אבל חכ"א משום דמייתי ב' ברייתות דפליגי (עלי') [ע"כ] וגם ר"נ אשכח ברייתא דפליגי בה ר"מ (ורב נחמן) [ורבנן] בהא אבל לא אשכחן תנא דפליג על ר"ש דמתני': נפש כי תחטא אחת תחטא בעשותה מיעוטין. ירושל' בכל אתר אתמר מיעוט אחר מיעוט לרבות [וכא אתמר] מיעוט אחר מיעוט למעט. א"ר מתני' שני' היא דכתי' מיעוט אחר מיעוט [אחר מיעוט] כיון דכתבי תלתא מיעוטי דרשינן להו למיעוטא והיכי דכתיב הרי מיעוטי אמרי' אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות ותלמוד דידן לא סבר הכי דבפ"ק דסנהדרין (דף יד:) דריש עשרה כהנים דכתיבי גבי פדיון הקדש למעט אחר מיעוט והכי גמירי לן דכל היכא דאיכא למדרש כולהו למעוטי כי הכא דרשי' כולהו והיכא דליכא למדרש מכולהו מיעוטי אמרינן אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות: במאי אילימא בשגגת מעשה.(והכא) [וה"ק מיעוט] הקהל שחטאו בשגגת מעשה חייבין כל א' כשבה או שעירה שאין ב"ד מביאין פר על ידיהם לפטרם. רוב הקהל שחטאו בשגגת מעשה יכול יהא פטורין כל א' מלהביא כשבה או שעירה שהרי ב"ד מביאין פר על ידיהם לפטרן: ב"ד מאי עבידתייהו להביא על הצבור בשגגת מעשה והרי לא עשו בהוראתם: אלא בהעלם דבר וה"פ מיעוט הקהל שחטאו בהעלם דבר חייבין כל אחד כשבה או שעירה שאין ב"ד מביאין בהעלם דבר פר ע"י כל זמן שלא חטאו רוב הצבור. רוב הקהל שחטאו בהעלם דבר יכול יהא פטורין כל א' מלהביא כשבה או שעירה שהרי ב"ד מביאין פר על ידיהם ת"ל מעם הארץ ואע"פ שב"ד מביאין פר על ידיהם הם חייבים כל א' כשבה או שעירה: והא כי כתיב מעם הארץ בשגגת מעשה הוא דכתיב. והיכי מרבה מניה רוב הקהל שעשו בהעלם דבר: אלא לאו ה"ק מיעוט הקהל שחטאו בשגגת מעשה חייבין שאין ב"ד מביאין פר ע"י בהוראה אלא הם מביאין כשבה או שעירה הלכך אית לן לאוקמי קרא במיעוט הקהל משום דהאי קרבן משכחת לה בין בשגגת מעשה בין בהעלם דבר דלעולם מביאין כשבה או שעירה אבל ברוב הקהל שהרי ב"ד מביאין פר על ידיהם והם פטורים לעולם יהא פטורין מכשבה או שעירה: א"ה מאי אולמי' דמיעוט מרוב. פירש"י ז"ל אם כדקאמרת דלא הם ולא ב"ד חייבין מאי איריא דקמהדר ארובא לחובא לאו בשגגת מעשה דקתני אבל רוב הקהל שחטאו בשגגת

מעשה

נראה דרבינו ג"כ בהברייתא כגון שמעון ב"ע ועי' תוס' ואולי גם בפר"ח ס"ס הוא והוק.

עין משפט
נר מצוה

ח א מיי' פי"ג מהל' שגגות הלכה ו סמג עשין ריז:
ט ב ג מיי' שם הל' ה סמג שם:
י ד מיי' שם פי"ד ה"ס סמג שם:
יא ה מיי' שם פי"ג ה"א סמג שם:
יב ו מיי' שם הל' ה ופי"ב הל"ב סמג שם:

רבינו חננאל

למ"ד צבור מביאין: אמר אביי אף אנן נמי תנינא בפרק אלו הן הנחנקין דגמר הוראה כשאומר המורה עשו דתנן לענין זקן ממרא חזר לעירו ושנה ולימד כדרך שלימד פטור הורה לעשות חייב. פי' דאלמא נגמר ההוראה כשמורה לעשות: אמר רבא א) אף אנן נמי תנינא ביבמות פ' האשה שהלך בעלה. הורוה ב"ד להינשא והלכה וקלקלה. פירוש נישאת ב) לכהן גדול ואח"כ בא בעלה תצא וחייבת בקרבן שלא התירוה אלא להינשא פי' בהיתר ואילו עשית כך פטורה היתה מן הקרבן ביופי כח ב"ד דאלמא הכי קאמרו לה מותרת את להנשא דאי אמרו לה מותרת את סתם הוה משמע לכל אדם: אמר רבינא אף אנן נמי תנינא בפירקין הורו ב"ד לעבור על אחת כו'. ותו לא מידי כלומר (משלהן) [משלשתן] נשמעינה ואין אנו צריכין לדב' אחר. דמשמע שאמרו לו עשה כך היינו (עבירה)[הוראה]: איכא דאמרי אמר שמואל אין ב"ד חייב עד שיאמר להן מותרין אתם לעשות רב דימי מנהרדעא אמר אפילו מותרין אתם נגמרה הוראה. אמר אביי והא אנן לא תנן הכי כו' וקי"ל כשמואל בלישנא בתראה דדייק מתניתין הכי: **פיסקא** והלך יחיד ועשה שוגג על פיהם אקשינן למה לי' למיתנא שוגג [ניתני] והלך יחיד ועשה על פיהם פירוש דליכא לאיסתפוקי בהא דבין מזיד ובין שוגג פטור הוא מזיד לאו בר קרבן הוא שוגג הא תלה בב"ד כסבריה דהאי תנא. אמר רבא תנא שוגג לאשמעינן דאי הורו ב"ד שחלב מותר לאכול והלך הוא ואכל חתיכת חלב והוא חושב שהוא שומן דפטור דהא אילו הודיעוהו שהוא חלב לא היה נמנע מאכילתו דבכלל היתר הוא בעיניו. ואי קשיא לך אמאי פטור והא עקרי כל הגוף בהוריותן. ג)טעמא מפורש בתוספתא (פ"א) הורו ב"ד לעקור את כל הגוף. אמר אין דם בתורה אין חלב בתורה אין פיגול בתורה הרי אלו פטורין. פי' מפר. לבטל מקצת ולקיים מקצת הרי אלו חייבין כיצד יש חלב בתורה אבל אין חייבין אלא על חלב הקרב לשמים כו'. פי' דקטעו בקרא דכתיב כי כל אוכל חלב מן הבהמה אשר יקריבו ממנה וגו' אי נמי חלב שעלגבי הקיבה והדקין כמפרש לקמן (ז ע"ב): א"ד דדייק רבא ממתניתין דקתני שוגג על פיהם פטור כלומר כשהיה שגגתו בדבר שהותר לו על פיהם. אבל אם

א) כ"ה ג"כ בתוס' הרא"ש ועי' ב"ש: ב) עי' מהרש"א על רש"י: ג) נראה דחסר כאן ואולי צ"ל איכא למימר דמיירי כמפורש בתוספ':

מסורת הש"ס

א) [עירובין עו. ר"ה לב: נג. יבמות יג: כתובות: נת. נדרים יד: כריתות יז:] ב) ת"כ פ' ויקרא: ג) שבת צג.: ד) [יבמות כ. וש"נ]: ה) ת"כ פ' ויקרא: ו) כ"א אלא לאו מדמהדר על רובא כו' ועי' ב"ש: ז) נדה מ. זבחים כז: ע"ש ופד. ע"ש:

נושא
למה לי ב'
דוגמאות
במשנה:
ו- ויודע א' מהן
שטעו"
- 2 תלמיד
וראוי להוראה.

נושא (דף ג:)
יחיד שעשה
בהוראת ב"ד
מח' תנאים
מבנה
I - II △
מח' רב יהודה
ור' נחמן
בדברי
שמואל
בנוגע
לשאלה
משנתנו
דפטר יחיד
שעשה
בהוראת
ב"ד - כמאן

○
ר' יהודה
ר"מ

◇
מאי ר' יהודה
מאי רבנן
מקורות לשיטות
התנאים בנושא
הנ"ל

שלבים בהבנת
המקור לשיטת
הרבנן